

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 12. detsember 2022
(OR. en)

15682/22

COPS 588
CIVCOM 250
POLMIL 301
CFSP/PESC 1665
CSDP/PSDC 857
RELEX 1671
JAI 1630

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	15474/22 COPS 573 CIVCOM 246 POLMIL 292 CFSP/PESC 1629 CSDP/PSDC 840 RELEX 1628 JAI 1595
Teema:	Nõukogu järeldused ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe kohta

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe kohta, mille nõukogu võttis vastu oma 12. detsembri 2022. aasta istungil.

NÕUKOGU JÄRELDUSED ÜJKP TSIVIILTEGEVUSE KOKKULEPPE KOHTA

1. Võttes arvesse muutuvat geopoliitilist maastikku, sealhulgas konfliktide tekkimist või eskaleerumist Euroopa Liidu ümbruses ning Venemaa provotseerimatut ja põhjendamatut agressioonisõda Ukraina vastu, revisionistliku tegevuse sagenemist ning ebastabiilsuse ja riikideüleste ohtude püsimist, rõhutab nõukogu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) tsiviiltegevuse olulist panust rahvusvahelisse rahu ja stabiilsusesse. Nõukogu avaldab tänu ÜJKP tsiviilmissioonidel töötavatele naistele ja meestele. Nõukogu tuletab meelde julgeoleku- ja kaitseküsimuste strateegilise kompassi vastuvõtmist 2022. aasta märtsis ning kinnitab taas oma täielikku pühendumust ÜJKP tsiviiltegevuse tugevdamisele sellega, et 2023. aasta keskpaigaks võetakse vastu uus ÜJKP tsiviiltegevuse kokkulepe.
2. Neli aastat tagasi tähistas ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe vastuvõtmine hüppelist muutust. Nõukogu tunnustab positiivseid tulemusi, mis on saavutatud alates selle vastuvõtmisest, sealhulgas liikmesriikide poolt riiklikul tasandil ning Euroopa välisteenistuse ja komisjoni talituste poolt, ning kõigi ÜJKP tsiviilmissioonide tehtud olulist tööd. Nõukogu kordab, kui oluline on tagada kokkuleppe rakendamine 2023. aasta suve alguseks.
3. Tuginedes peaaegu kahekümne aasta pikkusele kogemusele, positiivsetele tulemustele ja ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe raames saadud kogemustele, sealhulgas ÜJKP tsiviiltegevuse kiirele kohandamisele Ukrainas, kutsub nõukogu üles andma uut hoogu ÜJKP tsiviiltegevusele. Nõukogu kutsub üles suurendama ÜJKP tsiviilmissioonide tulemuslikkust, võimaldades neil tõhusamalt tegeleda praeguste, tekkivate ja tulevaste julgeolekuprobleemidega, tehes seda väliskonfliktide ja -kriiside puhul järgitava ELi integreeritud lähenemisviisi raames. Nõukogu tuletab meelde, et Euroopa Liit peab võtma suurema vastutuse oma julgeoleku eest, tegutsedes oma naabruses ja kaugemal.

4. Nõukogu tuleb meelde Feira prioriteete, milleks on politsei, õigusriigi ja tsiviilhalduse tugevdamine ebakindlates ja konfliktiolukordades, rõhutades samuti, kui tähtis on julgeolekusektori reform ja järelevalveülesanded. Nõukogu kinnitab veel kord, et Euroopa Liit peaks jätkuvalt suutma läbi viia eri liiki ÜJKP tsiviilmissioone kõigi ELi lepingu artiklites 42 ja 43 sätestatud kriisiohjeülesannete raames, ning see hõlmab järelevalvet, suutlikkuse suurendamist ja nõustamist ning täitevvolitustega missioone. Selleks et säilitada tegutsemispaindlikkus, kutsub nõukogu üles kasutama ÜJKP tsiviilmissioonide suuruse kindlaksmääramiseks modulaarset ja dünaamilist lähenemisviisi. Nõukogu rõhutab, et missioonide suurus ja arv määratakse kindlaks vastavalt kohapealsetele muutuvatele vajadustele ning Euroopa Liidu ja liikmesriikide prioriteetidele ja võimetele. Nõukogu ja liikmesriigid kordavad oma pühendumust anda suurem panus, et tagada ÜJKP tsiviilmissioonide jaoks tõhusad ressursid.
5. Nõukogu kutsub üles sõlmima uue ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe, mille üldine eesmärk on:
- a. tugevdada suutlikkust TEGUTSEDA kiiresti ja jõuliselt, et toetada missioonide toimumiskohtades asuvaid osapooli:
- suurendades tõhusust ja paindlikkust, sealhulgas selgete ja kohandatavate volituste kaudu, pakkudes täpselt määratletud lõpptulemusi ja üleminekustrateegiaid ning arendades teadmushaldussuutlikkust;
 - püüdes saavutada kiireid otsustusprotsesse, et veelgi suurendada ÜJKP tsiviiltegevuse reageerimisvõimet, ning uurides muid võimalusi pakkuda vastuvõtivatele riikidele sihipärasemat toetust;
 - kehtestades missioonide mõju ja tulemuslikkuse sõltumatu hindamise, mida võetakse arvesse missioonide strateegilistes läbivaatamistes, tuginedes Euroopa välisteenistuse poolt 2023. aasta alguseks esitatavale valikuvõimalusi käsitlevale dokumendile;
 - arendades edasi ja rakendades modulaarset ja dünaamilist lähenemisviisi, mis põhineb olemasolevatel vahenditel, sealhulgas kohandatud järjestikustel või laiendatud lähetustel, ning kiirreageerimisvahenditel, nagu erirühmad ja külaliseksperdid. Kasutades vajaduse korral ja kooskõlas ÜJKP valdkonnas otsuste tegemisega ka rahvusvahelisi rühmitusi, nagu Euroopa eripolitseiüksus või liikmesriikide rühm, kes tegutseb Euroopa Liidu lepingu artikli 44 raames;

- süvalaiendades süstemaatiliselt inimõigusi ja rakendades inimõigustealast hoolsuskohustust kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega ning edendades laste ja relvakonfliktide tegevuskava;
- edendades kavandamise ja tegevuse käigus soolist võrdõiguslikkust ja süvalaiendades süstemaatiliselt soolist aspekti, tuginedes soolisele analüüsile, ning keskendudes naiste täielikule, võrdsele ja sisulisele osalemisele kõigil ametikohtadel, sealhulgas juhtivatel ametikohtadel, edendades samal ajal ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning sellele järgnevaid resolutsioone;
- rakendades jätkuvalt integreeritud lähenemisviisi, sealhulgas tugevdades kavandamis-, rakendamis- ja üleminekuetappides sidemeid komisjoni talituste ja programmide ning ELi delegatsioonidega;
- pöörates suuremat tähelepanu konfliktitundlikkusele, kasutades selleks korduvaid konfliktianalüüse, olukorrateadlikkust ja varajast hoiatamist ning kasutades konfliktide ennetamiseks vahendus- ja dialoogivahendeid kooskõlas ELi rahuvahendamise kontseptsiooniga;
- tugevdades sise- ja välisjulgeoleku vahelist seost ÜJKP tsiviiltegevuse ning justiits- ja siseküsimustes osalejate tihedama koostöö kaudu liikmesriikide ja ELi tasandil, järgides täielikult iga vahendi pädevust, eelarvekaalutlusi ja õiguslikke aluseid, muu hulgas rakendades minikontseptsioone, suurendades asjakohaseid eksperditeadmisi ja kutsudes kokku asjaomaste nõukogu ettevalmistavate organite sihtotstarbelisi kohtumisi;
- tugevdades ÜJKP tsiviil- ja sõjalise mõõtmel vahelist koostööd ja vastastikust täiendavust, sealhulgas poliitika, võimete arendamise, väljaõppe ja operatiivse plaanimise valdkonnas ning samasse piirkonda siirdud missioonide läbiviimisel, sealhulgas seoses logistika, meditsiiniabi ja muu abiga;
- tugevdades tsiviilmissioonide plaanimise ja juhtimise teenistust kui ÜJKP tsiviilmissioonide peakorterit, sealhulgas selle reformi jätkamise kaudu.

- b. KINDLUSTADA vastuvõtvad riigid ja ÜJKP tsiviilmissioonid kiiresti muutuvate ohtude eest, et reageerida väliskonfliktidele ja -kriisidele, suurendada partnerite suutlikkust ning kaitsta Euroopa Liitu ja selle kodanikke:
- andes panuse ELi laiemale reageerimisele julgeolekualastele väljakutsetele, sealhulgas ebaseadusliku rände, terrorismi ja radikaliseerumise, organiseeritud kuritegevuse, piirihalduse ja merendusjulgeoleku, samuti vägivaldse äärmusluse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud väljakutsed, võttes arvesse ka vajadust säilitada ja kaitsta kultuuripärandit;
 - tugevdades vastupanuvõimet hübriidohtudele, küberrünnakutele ning välisriigist lähtuvale teabega manipuleerimisele ja sekkumisele, sealhulgas turvalise side kaudu;
 - edendades õigusriiki ja vastutust, sealhulgas tugevdades õigusahelat ja suutlikkust reageerida tulemuslikult julgeolekuprobleemidele;
 - võttes arvesse kliimamuutusi ja keskkonnaseisundi halvenemist, kuna see on seotud julgeolekuprobleemidega, võttes samal ajal konkreetseid meetmeid missioonide jalajälje vähendamiseks, et saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus kooskõlas Euroopa rohelises kokkuleppes sätestatud eesmärkidega.
- c. INVESTEERIDA rohkematesse ja parematesse võimetes:
- nõukogu ja liikmesriigid kinnitavad veel kord oma kohustust anda suurem panus, tugevdades vajaduse korral riiklikke menetlusi, nagu otsuste tegemine, rahastamine ja õigusaktid, kasutades riiklikke rakenduskavasid ja mitteametlikke riiklike rakenduskavade klastreid, asjakohasel juhul Euroopa tsiviilkriisiohje tippkeskuse toel;
 - suurendades ühiselt missioonidele lähetatud ekspertide arvu, seades eesmärgiks suurendada nende koguarvu vähemalt 70 %-ni rahvusvahelistest töötajatest, pöörates erilist tähelepanu operatiivülesannetele lähetatud töötajate arvu suurendamisele, rõhutades kõigi liikmesriikide vastutust selle eesmärgi saavutamise eest, võttes samal ajal arvesse nende suutlikkust;
 - kutsudes Euroopa välisteenistust üles töötama koos komisjoni talituste ja liikmesriikidega 2024. aastaks välja struktureeritud ja korrapärase tsiviilvõimete arendamise protsessi;

- tõhustades ÜJKP tsiviiltegevuse personalijuhtimist, sealhulgas a) arendades edasi valiku- ja värbamispoliitikat ja -menetlusi, sealhulgas edendades mitmekesisemaid profile, b) suurendades märkimisväärselt naiste osalemist ÜJKP tsiviiltegevuses kooskõlas strateegilises kompassis võetud kohustustega, c) suurendades riikide ekspertide kättesaadavust ja osalemist ÜJKP tsiviilmissioonidel, näiteks integreerides paremini nende osalemise karjääridesse ja uurides võimalusi lähetada missioonidele karjääri algfaasis olevaid eksperte, d) tehes tööd rahvusvaheliste lepinguliste töötajate tööalase staatuse läbivaatamise küsimuses;
- töötades välja tervikliku strateegia ohutu ja kaasava töökeskkonna tagamiseks ning vaadates läbi poliitika ja menetlused, sealhulgas vaadates läbi käitumisjuhendi ja kohaldades seda täielikult;
- suurendades reageerimisvõimet eesmärgiga lähetada 30 päeva jooksul 200 eksperti, sealhulgas keerukatesse keskkondadesse;
- tagades kindlama ja realistlikuma ÜVJP eelarve, mis vastab uute ja käimasolevate ÜJKP tsiviilmissioonide vajadustele ning selle eelarve kiire, paindliku ja kulutõhusa kasutamise nende missioonide toetamiseks, tagades usaldusväärse finantsjuhtimise ja olemasolevate vahendite hoolika prioriseerimise;
- koolitades riiklikke eksperte ja missioonide töötajaid kooskõlas ÜJKP koolituspoliitika ja ÜJKP koolitusprogrammiga ning hinnates praegust ÜJKP koolitusstruktuuri ELi tsiviilkoolituse rühma juhtimisel, tuginedes Euroopa Julgeoleku- ja Kaitsekolledži (ESDC) rollile, et parandada seost koolituse ja lähetamise vahel, samuti standardkoolitust ning kogemuste ja heade tavade vahetamist, luues samal ajal koostöötava asjaomaste komisjoni rahastatavate projektidega;
- järgides süstemaatilisemat lähenemisviisi ÜJKP tsiviiltegevuse tehnoloogilise innovatsiooni suhtes.

- d. LUUA PARTNERLUS nii vastuvõtivate riikide kui ka kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonidega:
- rõhutades kohaliku isevastutuse tähtsust kogu missioonide volituste rakendamise ajal ja ÜJKP tsiviiltegevuse nõudlusest lähtuvat olemust, et tagada tulemuslikud ja jätkusuutlikud tulemused ning aidata kaasa vastuvõtivate riikide vastupanuvõimele, stabiilsusele ja julgeolekule;
 - otsides koostööt ja tõhustades koostööd kodanikuühiskonnaga kõigil tasanditel;
 - tugevdades partnerlust sarnaselt meelesstatud kolmandate riikidega, kes jagavad ELi väärtusi ja eesmärgi, ning rahvusvaheliste ja piirkondlike organisatsioonidega, eelkõige ÜROga, tuginedes ELi ja ÜRO kriisiohjealastele prioriteetidele, ning NATO ja OSCEga, austades täielikult ELi institutsioonilist raamistikku ja kokkulepitud menetlusi.
6. Nõukogu rõhutab, kui oluline on kohandatud strateegiline teabevahetus kohalikele sidusrühmadele, riiklikele partneritele ja üldsusele, et suurendada ÜJKP tsiviiltegevuse nähtavust, rõhutada selle kasu ja suurendada üldsuse toetust ning võidelda välissekkumise ja ELi huve kahjustavate teabekampaaniatega manipuleerimise vastu. Sel eesmärgil ja poliitilise isevastutuse tagamiseks rõhutab nõukogu vajadust ÜJKP tsiviiltegevust käsitlevate korrapäraste arutelude järele ministrite tasandil, sealhulgas välisasjade nõukogus.
7. Nõukogu jääb ootama uue ÜJKP tsiviiltegevuse kokkuleppe vastuvõtmist 2023. aasta maiks. See peaks hõlmama liikmesriikide, Euroopa välisteenistuse ja komisjoni talituste konkreetseid kohustusi ja tähtaegu. Nõukogu kutsub kõrget esindajat üles jätkama tihedas koostöös liikmesriikidega ja koostöös komisjoniga seda tööd asjakohastes raamistikes.